

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 6. De Patrimonio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

vilegio non exigit residentiam personalem. Limitat tamen Azor *cit. q. 4. dummodo utrumque non habeat in eadem Ecclesia.*

262 Præter hæc *Not. 1.* Clericos *Portionarios*, olim, dictos esse *Congiaros*, à congiario, seu congio, quod erat munus Imperatoris, dari solitum populo ad victum. Hinc etiam certa victus ratio in Ecclesiis dari solita Clericis, *congiarium* vocabatur, & accipientes *Congiarii*.

Not. 2. *portionem*, de qua in præsens agimus, aliam esse *integram*, aliam *dimidiam*. Portio integra est dimidius proventus annui proventus, qui singulis Canonicis obvenit, dimidia verò est quarta pars annui, proventus Canonico dari soliti, sic Azor *p. 2. Inst. moral. l. 3. c. 1. q. 5. sine.*

§. 6.

De Patrimonio.

263 **A** Gimushic de *patrimonio*, quia quandoque (nimirum ad effectum recipiendi Ordines iusto titulo) supplere potest *titulum beneficii*. *Patrimonium*, in rigore latini sermonis (teste Percyra in *Elucidario n. 743.*) dicitur, quod nobis à parentibus relictum est, vel à majoribus obvenit. Tullius *pro domo sua*, ibi: *Liberis autem nostris, satis amplum patrimonium paterni nominis, ac nostra memoria relinquemus.* Frequenter tamen pro quibuscunque facultatibus, & bonis accipitur, & pro quocunque lucro, ad quod potest quis honestis rationibus anhelare. *L. Jura §. 1. ff. de muner. & bon.* Unde *in bonis esse*, ac, *esse in patrimonio*, idem valet *L. 1. ff. de Usuf. earum rer.* In jure, *patrimonium sacrum* accipitur pro eo, quod est Ecclesiæ, vel Imperatoris *L. 1. C. de indiction. lib. 10. juxta Gloss.* Coeterum *Patrimonii appellatione*, strictè, venit res Patris, seu hæreditas, quæ à Patre obvenit Filio. *L. cogi ff. ad Trebell. generaliter* verò continentur omnes res, & bona, quæ obvenerunt alicui undecunque, sic Rebuffus ad *L. Rei appellatio, pag. 45.* ex quibus patet, *bona patrimonialia*, idem esse, ac *Patrimonium*.

264 Sed *Not.* quando dicitur, *Patrimonium* sufficere pro titulo ad recipiendos Ordines, *patrimonium accipi generaliter.*

Nam habens tantum de bonis, unde vivat, & honestè sustentetur, licet habeat ex mera donatione, habet sufficientem titulum, ut ad sacros Ordines promoveri possit. *C. Tuis de præbend. c. Episcopus, eod.* ubi tamen advertit, in *Trid. Sess. 21. de Reform. c. 2.* dici, talem ordinari non posse *ad patrimonium*, nisi Episcopus judicaverit, cum esse assumendum pro necessitate, vel utilitate suarum Ecclesiarum, id, quod etiam declaravit S. Congregatio Cardinal. pro dubiis Trident. apud Azor *cit. c. 4. q. 1.* quibus positus.

Quæstio est 1. an *patrimonium*, ratione cujus aliquis est ad sacros Ordines electus, sit beneficium Ecclesiasticum? *Re.* negativè, quia non *vacat* obitu talis Clerici, sed transit ad hæredes; nec ab Episcopi autoritate in beneficium transivit; & si quod habuit, retinet onus pendendi decimas. Abb. in *c. Tuis de præbend. in 6.* Advertendum autem, *patrimonium*, cujus titulo quis est in Sacris ordinatus, non posse alienari absque consensu Episcopi (idem est de aliis bonis, quorum causa quis ordinatus est) *donec* beneficium Ecclesiasticum habeat, & aliunde obtineat, unde commodè vivere possit; sic communiter DD. in *cit. Tuis, & constat ex Trid. Sess. 21. c. 2.* Si autem nactus sit beneficium, tutà conscientia potest *patrimonium* alienare, sic Azor *cit. c. 4. q. 3.* si dicas: ergo etiam is, qui v. g. habet titulum mensæ ab aliquo, & ad illum ordinatus, obtinuit beneficium in titulum, licitè potest sine consensu Episcopi, illi titulo mensæ renuntiare. *Re.* posse, quia decreti Tridentini, alienationem prohibens, solum loquitur: *donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens obtineat*, vel aliunde habeat sufficientem sustentationem.

Quæstio est 2. an sit necessarium ex-266 primere, *haberi patrimonium sufficiens*, si quis Papa supplicet pro conferendo beneficio? *Re.* debere exprimi, si velit impetrare per rescriptum *justitia*, non, *gratia*. Sic Azor *cit. q. 4.* Rescriptum, seu *littera justitia* vocantur, quibus conceditur Clerico beneficium *intuitu indigentia*, & ideo dicuntur dari in forma communi: quando autem Pontifex dat *liberaliter*, & non intuitu paupertatis, seu indigentia dicuntur *littera gratia*, & dantur in forma

ma speciali; Abb. c. *postulati*, de rescriptis.

Quæstio est 3. an Clericus habens sufficiens patrimonium ad vitam honestè sustentandam, possit nihilominus beneficium petere, & accipere licitè? R. posse, quia nemo est fraudandus mercede suâ. Beneficium autem est laboris & officii spiritualis merces; sic Innoc. Host. & Abb. in cit. c. *postulati*.

267 Præter hæc not. 1. quando diximus ad titulum pro sacris Ordinibus sufficere patrimonium, intelligi de illo, quod quis habet cum jure in re, non autem, jure solum ad rem, sic Azor cit. q. 6. Hinc electus ad beneficium sed nondum confirmatus, ad ejus titulum ordinari non potest. Nec obstat L. *qui actionem*, ff. de reg. juris, ubi dicitur: *qui actionem habet ad rem recuperandam, ipsam rem habere videtur*; quia lex illa loquitur de recuperatione, per rei vindicationem, seu actionem realem, quæ supponit jus in re.

268 Not. 2. per patrimonium hic non intelligi bona mobilia, nisi talia sint, quæ statim converti possint instabiles, & sufficientes redditus annuos. Hinc ordinatus in sacris, quia dixit se habere sufficiens patrimonium, cum tamen non haberet, nisi mobilia, non excusatur à pœnis juris, nisi talia sint, quæ saltem convertat in redditus annuos, ut dictum est, sic Azor cit. q. 7. quando autem movetur quæstio, an patrimonium, ad quod ordinari desiderat, sit sufficiens, nimirum ad vitam ordinandi? id esse decidendum arbitrio Judicis, qui vel est Episcopus, vel Judex apud quem jurati testes dant de sufficientia testimonium, notarii fide subscriptum. Sed de hoc, vide novam constitutionem Innocentii XI. de qua latè actum est lib. 1. tit. 11.

Not. 3. Patrimonium esse sufficientem titulum ad Sacros Ordines, modò sufficiat ad ordinandi honestam sustentationem, licet adhuc non sit divisum à cummuni massa hæreditaria ipsi communi cum aliis fratribus, sic Azor cit. q. 9.

Not. 4. per statuta, quæ fiunt de Beneficiatis, non comprehendunt Clericos, habentes solum titulum patrimonii, vel quid simile, quod beneficium non est, intellige saltem in odiosis, ut eruditè ob-

Tom. III.

servat Azor loc. cit. demum, ad multas anxietates cavendas, evitandas, Beneficiatos non esse cogendos ad sustinenda onera, quæ in fundatione, vel institutione, aut statutis non reperiuntur, vel ad quæ ex antiquissima consuetudine non tenentur, sic Barbosa in Sess. 7. c. 5. *Trid. de reform. n. 8.*

§. 7.

De Commendis.

Quid sit beneficium in commendam 269 alicui dari, vel conferri? diximus n. 274. ubi etiam præmisimus, commendam, aliam esse perpetuam, aliam, temporalem, & hanc non esse beneficium Ecclesiasticum ex n. cit. illamque fieri, in utilitatem Commendatarii, istam regulariter, in commodum Ecclesiæ commendatæ, quibus positus.

Quæres 1. quo jure, ac potestate gaudeat Commendatarius perpetuus? R. quòd juribus gaudeat iisdem, quibus gauderet proprius Beneficiatus, sic Garcia p. 4. de beneficiis c. 4. n. 48. Unde fructus beneficii commendati, seu, (ut notat Rebuff. cit. de Commendis n. 1.) in custodiam dati, facit suos, & liberè de illis disponere potest libertate, quam jure habent alii beneficiati. Garcia cit. n. 20. Similiter sicut, quilibet alius Beneficiatus sic talis Commendatarius, potest locare fructus, & possessiones Ecclesiæ commendatæ, ut notat Rebuff. cit. n. 40. ex modis acquirendi beneficium, etiam unum esse, cum Ecclesia commendatur alicui, ut eam non tituli, sed commendationis jure administret, ut notat Azor p. 2. l. 6. c. 31.

Quæres 2. An Ecclesia Parochialis 270 ab Episcopo commendari possit? R. posse, id exigente necessitate, vel evidenti utilitate Ecclesiæ, sed tantum ad 6. Menses, per c. *Nemo 15. de Elect. in 6.* ubi Gregorius X. *nemo*, inquit, *deinceps parochialem Ecclesiam, alicui, non constituto in etate legitima, & Sacerdotio, commendare præsumat: nec tali etiam, nisi unam: & evidenti necessitate, vel utilitate ipsius Ecclesiæ suadente.* Hujusmodi autem commendam (ut præmittitur) ritè factam, declaramus, ultra semestris temporis spatium non durare. Statuentes, quicquid

I fecus